

LO GERONÉS

SETMANARI DE AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona. 1 pesseta trimestre
Fora. 1'25 id. id.
Estranger. 1'50 id. id.
Un número 10 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin a la Redacció, se n donara compte en lo Setmanari.

Any 5.º

Diumenge 10 de Juliol de 1898

Núm. 221.

MÉS SOBRE LA PAU

La esquadra que manava l' almirall Cervera ja no existeix. Los barcos que la composavan, tots nous de trunca, a la primera vegada d' entrar en foc han quedat destruïts, igual que 'ls vells de fusta que manava a Cavite l' almirall Montojo. Los qu' havian encalabrinat al poble dientli que 'ls nort-americanos ni tenian barcos, ni marinos; que la gent llogada no tenia coratge, ni la cohesió que dona 'l patriotisme, poden esbravar-se ara dientli que d' aixó n té la culpa 'l Govern, los que manan, y que es un manso anyell si no ho tira tot al botavan y no 'ls crida a governar a n' ells, ja n' ells que tanta previsió, tant bon cop d' ull, tant tino práctic han demostrat!

No s' queixava, per ventura, En Romero Robledo fa dies en lo Parlament, de que la esquadra a Santiago de Cuba no hi feya res, de que la marina de guerra semblava que no existís, y de que si l' almirall Cervera no sabia aprofitarse de les forses al seu mando era precis rellevarlo?

Donchs, pot estar satisfet. Lo Govern ha manat al almirall Cervera fer alguna cosa, sortir de Santiago, y 'l resultat desgraciadament tothom lo sab y a tothom ha arribat al fons de la ànima.

Qué fas, poble, que no ho engegues tot a rodar y que no t' axeques com un sol home pera exigir que t' governe En Romero Robledo, aquest andalús de la barra, aquest guerrero que vol batre als Estats Units fent discursos en lo Parlament?

Y si encara no te s' ha acabat la paciència, si daixes encara per aquell honor nacional y per aquella integritat de la patria, qu' ompla las butxaques dels periodistes grossos, crida al menys a n' En Weyler, aquell general que ab doscents mil soldats no va conseguir en prop de dos anys vencer als insurrectes cubans y que ab cent mil homes volia desembarcar als Estats Units y anarsen de dret a plantar sobre 'l Capitoli de Wasington la bandera gualda y roja.

Aquestos son los homens que t' convenen; aquestos los qu' estan disposats a fer la guerra fins que no quedí a Espanya ni una pesseta, ni una sola gota de sanch; aquestos los que no permeterán que ningú pitali, ni s' atrevexi a demanar la pau. No serán dèbils, com lo Govern, y 'ls seus procediments expeditius los ha aquil·litat la experiència....

Peró 'l poble calla y sofreix, y calla y sofreix per qui no té fé ni confiança ab los qui manan, ni ab los que pretenen manar; perque está convenut de que tots ells son uns xarrais, molt bons pera imposarse pero ineptes pera dirigirlo pel camí de la seva salvació y de la seva felicitat, y no té forsa ni dalé pera escombrarlos a tots y llensarlos lluny.

No té forsa, perque la forsa, avuy, la tenen acapada 'ls partits y organisa exclusivament pera profit seu. L' exercit meteix, avuy, com si fos una entitat independent de la patria, se sacrifica y mor sense cap profit pera aquesta y sense tenir pera res en compte las exigencies imperioses de la seva vida y del seu pervindre; sols per un excés de mal entés pundonor militar.

L' exercit deu esser lo bras, lo mandatari; no 'l cap, no l' amo de la Patria.

Y ni 'l pundonor militar, ni l' honor nacional, ni 'ls interessos de la Patria poden permetre, ni poden justificar que s' continuí una lluyta a l' altra banda del mar per tropes a les quines no s' pot socorre, ni ab gent, ni ab diners, ni ab queviures, ni ab municions.

Qu' aquelles tropes complirien ab lo seu deber y

lluytarien fins a morir, tothom ho sab y ningú pot posarho en dubte.

Peró ¿es digne, es patriótic, es just que morin en aquelles condicions? ¿quina ventatge, quin profit, quin honor ne reportaria de la seva mort Espanya? Lo seu sacrifici seria estéril, xorch, y no es aixís com moren per la patria los soldats, ni 'ls valents. Aquestos moren pera defensarla, pera lliurarla de sos enemics, y aquelles tropes lluytant y morint no conseguiren ni l' una cosa ni l' altre. Al contrari, lo seu sacrifici no feria res més qu' augmentar les desgracies d' Espanya.

Vinga, donchs, la pau y vinga aviat. Després si 'l poble s' desperta y surt de son aclapament l' hora ja vindrá de demanar y exigir responsabilitats. La liquidació que s' hauria de fer no hauria d' esser en profit d' aquest ni d' aquell partit, sino contra tots los partits, contra 'ls polítichs sense consciència qu' han portat a Espanya a l' extrém de la ruïna y del descrédit.

LO CATALANISME Y LA PREMSA INGLESA

D' un quant temps a aquesta part los grans periódichs inglesos fixan sovint sa atenció, no ja solzament en las qüestions de gran trascendencia pera Espanya en general, sino en las necessitats, sentiments y aspiracions de Catalunya. Las diferencias importants entre aquesta y las terras restants de la Península ibérica; son modo especial d' apreciar segons sa propia manera de sentir y sos interessos peculiars las qüestions generals del Estat espanyol, y principalment la de la guerra; y per fi 'l moviment de reivindicació de la personalitat política de Catalunya no han escapat a la premsa més ilustrada del món, tan diferent baix tots conceptes de la de major circulació de Madrid y de provincies que no sap dir més que ximpleries ni acusa més que ignorancias imperdonables respecte de las qüestions més trascendentals y que per esserleshí plantejadas, materialment al devant, millor haurian de coneixer.

Ja fa algún temps, ab motiu d' haver estat a Barcelona 'l corresponsal que té a Espanya 'l popular periódich *The Daily Mail*, de Londres, publicá aquest datos interessantíssims referents a la importancia de Catalunya dintre d' Espanya, a ressentiments respecte de Castella, a sa opinió sobre la guerra ab los Estats Units, als perjudicis que la seva continuació li reporta. Ab lo titol de la *Manchester d' Espanya* escrigué l' il·lustrat periodista mister Wifred Pollock un hermós article parlant de la riquesa é industria de Barcelona, de la prosperitat general de Catalunya que contrasta ab la decadencia d' Espanya, de la magnífica situació de la nostra capital, de la importancia dels complets anarquistas, del cansanci general per la guerra, dels perills que la seva continuació portará; pero lo més interessant d' ell, es, a no dubtarho, las indicacions que fa respecte a la actitud en la historia y en la actualitat de Catalunya respecte de Castella, aixís com respecte a las pocas simpatias que aquí tenen los Goversns de Madrid, fent algunas curiosas observacions sobre l' aspecte diferent que presenta la nostra gent respecte de la del restant d' Espanya, fixantse, entre otras cosas, en las donas que, diu, «portan rara vegada la mantellina. Fora de la iglesia, afegeix, las donas del poble van sense res al cap, cobert no més per lo cabell, pentinat alt d' una manera casi japonesa.» «Los inglesos, quinas nocions d' Espanya, segueix dient, se fundan principalment en datos d' ópera cómica ó en las relaciones que han llegit sobre las cigarreras de Sevilla, s' quedarían meravellats veynt las treballadoras de Barcelona, quina apariència per-

sonal recorda més lo tipo francés que l' espanyol, si be las sevas maneras modestas y aspecte atractiu fa que se las pugui comparar favorablement y recordar las d' Inglaterra.»

Més endavant, tots los grans periódichs inglesos, lo mateix *Daily Mail*, *The Times*, *The Daily News*, *The Morning Post*, *The Standart*, *The Daily Telegraph* y tants altres, publicaren extractes molt ben fets del Manifest de la Junta Permanent de la *Unió Catalanista* a favor de la pau, al qual concedían la deguda importancia.

Peró posteriorment, en un d' aquestos grans periódichs de Londres, en *The Daily Telegraph*, que es dels més ben informats y de major circulació de tot lo món en que s' parla inglés, hi hem trobat ab la natural sorpresa y consegüent satisfacció una llarga correspondència de Madrid en que s' hi fan atinadas consideracions sobre la situació política y económica d' Espanya, considerant las tendencias regionalistas com las més importants y més serias.

Comensa 'l corresponsal, fent notar que 'ls polítichs conservadors no inspiran gran confiança, perque no volen ocupar lo poder fins que 'ls liberals hagin fet la pau quinas responsabilitats tractan de refugir; que tant lo Govern com lo poble desitjan aquí ardentment la pau, pero que hi ha duptes respecte al moment més oportú pera negociarla; y que 'l partit liberal está próxim a una descomposició. Segueix després parlant dels sentiments del poble en quant se refereix a la pèrdua de las colonias; de la situació económica del país ab los perills d' esvalots per la misèria, no obstant y la extraordinaria frugalitat del poble espanyol. Parla després incidentalment de lo descuydada que está a Espanya la instrucció pública y l' abandono, en que, fora de dúas regions, están los mestres d' escola, extenentse després en llargas consideracions sobre las consecuencias de la guerra que ja s' deixan sentir per tot arreu, pero especialment en las plassas mercantils per la extraordinaria paralisació dels negocis, afirmant, com ho fan tots los extrangers que venen ara a Espanya, 'l divorci complet existent entre la fictícia opinió dels polítichs y de la premsa de Madrid y la opinió real y verdadera dels elements productors y treballadors que no desitjan més que viure en pau pera desenrotllar las fonts de riquesa del país.

Peró, immediatament després d' aixó, apareix en la correspondència un parrafo verdaderament interessant que no podém menos de traduir íntegrament.

Diu aixís:

«D' uns quants dias a aquesta part ha entrat en joch un nou element per la publicació d' un manifest dirigit al país a favor de la pau, per part del «Consell General de la Unió Catalanista». Catalunya es una important provincia d' Espanya que posseheix costums y tradicions peculiars y quin poble está caracterizat per rasgos molt diferents dels dels altres espanyols. Lo catalá es un poble práctic, ab sentiments é iniciativas, y la seva capital, Barcelona, es un testimoni eloquent dels seus esforços. La Unió en qüestió comprèn la premsa y las principals casas de comers de la provincia y son manifest en favor de la pau está escrit en un llenguatge enérgich que representa 'ls sentiments de tota la població. Però fins aquí hi trobém una tendencia política amagada que solzament los iniciats poden comprendre. En pocas paraulas se tracta de lo següent. En la actualitat molts dels espanyols que s' prenen interés per la política están cansats de per metre que divuyt milions d' habitants no serveixin més que de pedestal pera 'l poder de polítichs despreciats, quins únichs talents sembla que consisteixin en malgastar los recursos del país, tot mantenint al poble en un estat de vergonyosa ignorancia y d' entretingut desenrotllol intel·lectual. Hi ha un moviment general a la Península pera posar fi, costi lo que costi, é aquest poch falaguer estat de cosas. Mentres los uns parlan de D. Carlos com a salvador, y altres tenen la ilusió de la Republica, la gran majoria está a favor d' una descentralisació extensa fins a un federalisme a la suïssa. Aquestos diuen, ab molta rahó, que la població d' Espanya es heterogènea. Cada provincia té la seva població propia, las sevas propias tradicions, sos dialectes propis, sos propis interessos económicos, en cada una diferents dels de las altres. Més a més, cada un d' aquestos pe-

SECCIO D' ANUNCIS

SORTIDAS DELS TRENS

LÍNEA DE TARRAGONA A BARCELONA Y FRANSA

De Gerona a Barcelona

	Mati	Tarde
Correu.	6:48	
Carrega.	10:37	
Omnibus.	3:00	
Rápid.	5:09	

Los trens correus y omnibus portan coixes de 1.ª, 2.ª y 3.ª, el de carrega de 3.ª y el rápid de 1.ª y 2.ª.

De Gerona a Port-Bou

	Mati	Tarde
Omnibus.	8:39	
Carrega.	12:43	
Mixte.	5:40	
Correu.	7:35	

Lo tren omnibus porta coixes de 1.ª, 2.ª y 3.ª, el de carrega y mixte 2.ª y 3.ª y el correu 1.ª y 2.ª.

LÍNEA DE SAN FELIU DE GUIXOLS A GERONA

De Gerona a San Feliu

	Mati	Tarde
Tren de banyistes (Juliol y Agost)	5:09	
Correu.	8:54	
Mixte.	11:44	
Mixte.		3:22
Correu.		5:35

Tots los trens portan coixes de 1.ª y 2.ª classe.

De San Feliu a Gerona

	Mati	Tarde
Correu.	4:32	
Mixte.	7:30	
Correu.		12:44
Mixte.		2:50
Tren de banyistes (Juliol y Agost)		5:40

LÍNEA DE OLOT A GERONA

De Salt (Gerona) a Amer

Núm.	Mati	Tarde
Núm. 2.	9:40	
Núm. 4.		3
Núm. 6.		6

Tots los trens portan coixes de 2.ª y 3.ª classe.

De Amer (Gerona) a Salt

Núm.	Mati	Tarde
Núm. 4.	7:40	
Núm. 3.		1
Núm. 5.		4:30

ORDINACIONS

Pera Banyolas a las 9 y 11 mati (correu) y a las 2, 4 y 6 de la tarde. (Fonda del Centre y Casa Jandrieta.)
 Pera Cassá de la Selva cada mitja hora (Pont de Pedra).
 Pera Olot a las 11 mati (correu) y a las 6 de la tarde. (Fonda del Centre.)
 Pera La Bisbal a la 1 de la tarde. (Hostal de la Rossa, voltas d'en Rosés.)
 Pera Anglés, La Sella y Amer, a las 10 mati (correu.) Hostal de Miquel Boix. (Plassa del Grà.)
 Pera Salt tot lo mati fins a las 6 de la tarde (Pont de Pedra).

Gran éxit en moltíssimas familias d' Espanya

La gran sopa Purés marca Baget-Reus

Recomanan son us totas las emencias medicas del mon, per esser la mes agradable, económica, alimenticia y mes facil de digirir. Ab l'ús constant d' ellas se conseguix mes facilitat en la digestió, fomenta la bellesa física y presta al cos un marcat caracter de lleugeresa y galantura. Lo poder nutritiu necessita de una materia asuada en los aliments y aquesta se troba en las sopas «de Purés MARCA BAGET», que mantenen nostres humors en un saludable estat d'alcoholicitat que ns preserva del reumatisme, gota, diabetis y demás dolencias originals.

Las clases, avuy posadas a la venta son: Puré de pessols verds. — Puré de fabas. — Puré de lletias. — Puré de fassols. — Puré de flor de arroz. — Puré de flor de cibada. — Puré de flor de sigrons burrats de Pont de Saucó y la gran «salsa universal».

PREUS DE VENTA

Un paquet que val pel públich un val, produeix de 7 a 9 plats de sopa, y un paquet doble, que val dos vals, produeix de 15 a 17 plats.

PUNTS DE VENTA EN AQUESTA CAPITAL

- Don Benet Massot. — Plassa del Marqués de Camps.
- Ramón Lladó. — Carrer de Barcelona, núm. 7.
- Antoni Guarmoner. — En Francisco, 4.
- Llorens Massa. — Rambla
- Emili Andrés. — Sta. Clara, 4.
- Sebastià Alsina. — Mercaders, 20.

Representant exclusiu en la Provincia:

RAMÓN GISPERT.—GERONA

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

Redacció y Administració: Rambla de la Libertat 31

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

1 pesseta trimestre	1'50 pesseta trimestre
1 pesseta trimestre	1'50 pesseta trimestre
1'25 id.	0'10 id.
1'25 id.	Un número sol.
1'25 id.	Un número sol.

Banch Vitalici de Espanya

LA PREVISION

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyas de segurs sobre la vida reunidas

Carrer Ample 64, BARCELONA

CAPITAL SOCIAL 15 000.000 DE PESETAS.

Reservas en 31 Desembre de 1896 9.235.908'05 pts.
 Capitals assegurats desde la fundació de las C.^{as} fins al 31 Dbre 1897. 203.80.352'95
 Pagat per sinistres, pólissas vensudas y altres comptes fins igual data. 13.382.881'61

Delegat general en la Provincia

Joseph Coderch y Bacó

Agents en la Capital

Toribi Corominas — Narcís Boadas

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera tenyer lo cabell. No te rival en lo mon, perquè a més de sos efectes maravellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més minim.

Aquest assombrós y sorprenent espèctich, se usa en dita perruqueria.

3, Carrer de l'Argenteria, 3, entresol

GERONA

Son tinturas superiors las que en Máximo fabrica:

tenyintse ab elles, senyors un vell, troba sense esforços dona jove, guapa y rica.

Tintura **BISINA** instantánea

CORREUS

Entradas

Madrid.	8:48 mati.
Barcelona.	8:48 m.
Fransa	7:00 m. y 3:19 tarde
Puigcerdá y Ripoll.	5:30 m.
Olot y sa línea.	5:30 m.
S. Feliu de Guixols	7:00 m. y 6 tarde
Amer y sa línea.	6:30 m.
S. Aniol y sa línea.	7:00 m.
Estanyol y sa línea.	7:00 m.

Sortidas

3:19 tarde.
7:00 mati.
8:48 m. y 8:00 nit.
11:00 m.
11:00 m.
9:00 m. y 6:00 tarde
10:00 m.
10:00 m.
10:00 m.